

ข่าวหนังสือพิมพ์ (2)

หนังสือพิมพ์ กรุงเทพธุรกิจ วัน เดือน ปี 27 มี.ค. 2561 หน้า จุดประกาย 2 เรื่อง พลังงานทางเลือก

อาทิตย์มีความหวัหวัตรจริงๆ ก่อนที่วันนี้เราคิดแต่ประหยัดไฟ กดคั่นน้ำเอง ในโรงพยาบาล ไม่เปิดแอร์ พูลูกรว่าไม่ได้ผล โลกมันร้อน ทำงานกันไม่พอ เราเลยเปลี่ยนวิธีคิด เมื่อประหยัดไฟไม่ไหวก็หาวิธีสร้างพลังงาน ติดแผงโซลาร์ดีกว่า"

ขณะที่องค์กรบริหารส่วนตำบลตงเป่า (อบต.ตงเป่า) อ.งาว จ.ลำปาง มีปัญหาที่ต้งออกไป โดยสภาพชุมชนอยู่ติดกับป่าไม่มีพื้นที่ 5,000 ไร่ เป็นป่าชุมชนต้นแบบ ชาวบ้านดูแลกันเอง และตัดมาใช้สอย

ในพื้นที่มีโรงงานแปรรูปจากไม้ไผ่ 10 แห่ง ทำเป็นตะเกียบ ไม้ขีดฟัน ไม้ขีดปลาคู แปรรูปได้ 150 ตัน/โรง/วัน หรือ 1,800 กก./โรง/วัน โดยประมาณ และเหลือเศษไม้จำนวนมาก ที่ผ่านมากชาวบ้านก็กำจัดเศษไม้เหลือทิ้งด้วยการเผา ทำให้เกิดฝุ่นควัน มีก๊าซอันตราย อย่าง ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ คาร์บอนมอนอกไซด์ และไนโตรเจนไดออกไซด์ ซึ่งกลับมามีกลิ่นเหม็นมา ทำให้ชาวบ้านมีปัญหาระบบทางเดินหายใจ ทางอบต.จึงร่วมกับชุมชนหาแนวทางแก้ไขร่วมกันโดยมีมติเห็นว่าควรมีการจัดการพลังงานแทนการ

หมู่บ้าน 13 แห่งแล้ว ชาวบ้านเห็นด้วย แต่ต่อมา รัฐบาลเปลี่ยนนโยบาย ทาง อบต.จึงต้องหาแนวทางใหม่ โดยปรึกษากับมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง มหาวิทยาลัยพะเยา และสำนักงานพลังงานจังหวัดลำปาง เกิดเป็นโครงการด้านอัดแก๊สจากไม้ไผ่ เพื่อแก้ปัญหาเศษไม้ไม่เผ่เหลือทิ้ง ทั้งยังเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วย

สมาชิกที่เข้าร่วมกลุ่มทำด้านอัดแก๊สจากไม้ไผ่ สามารถอัดแก๊สได้โดยใช้โดยมีเงื่อนไขว่าทุก 1 เดือนต้องส่งงบด้านให้กลุ่ม 100 กก. และกลุ่มรับซื้อในราคา กก. 3 บาท

จากโครงการดังกล่าว ทำให้การเผาเศษไม้ไผ่ในชุมชนลดลง เพราะตอนนี้เศษไม้ไผ่ไม่ใช้เศษขยะอีกต่อไป หากแต่เป็นวัตถุดิบสำหรับนำกลับมาผลิตด้าน รายที่ไม่ทำด้านก็ขายเป็นเศษไม้ มีผู้รับซื้อ กก.ละ 50 สตางค์

ปัจจุบัน มีการเผาด้านจากเศษไม้ไผ่เหลือใช้ประมาณ 15 ตัน/วัน ผลิตเป็นด้านได้ 700 กก./วัน ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด แต่โดยศักยภาพของอุปการณที่มี ทำให้กลุ่มผลิตได้ปริมาณข้างต้น และจำหน่ายในลักษณะฟรี-ออดอร์

"เราผลิตได้เท่านี้ จึงสมาชิกทำไว้แค่จำนวน 300 บาท เดือนละเต็มประสิทธิภาพ ส่วนเศษไม้ไผ่ที่เหลือ เรียบอกชาวบ้านว่า ไม่ต้องเผาและตัดต่อให้คนเผ่ซื้อ ปีละสิ้นเดือน

ชาวบ้านที่ต้องการเป็นสมาชิกกลุ่มต้องซื้อหุ้นฯ ละ 100 บาท โดยใช้สิทธิ์ซื้อหุ้นนี้ คือ สามารถยื่นถึงเป็นอุปการณขึ้นต้นในการผลิตด้านไปใช้ ต่อมา กลุ่มรับซื้อด้านราคา 3 บาท/กก. กลุ่มรับซื้อเศษไม้ราคา 50 สตางค์/กก. ปลายปีมีเงินปันผลหุ้นให้ และหากกลุ่มมีเงินหมุนเวียนมากพอจะจัดสวัสดิการให้สมาชิก

"การทำเช่นนี้ทำให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมและวางแผน ไม่เผาเศษไม้สามารถนำของเหลือทิ้งมาเป็นพลังงานได้ ด้านอัดแก๊สขายสละ กก.ละ 12 บาท ทางกลุ่มขายปลีก กก.ละ 15-20 บาท ประสิทธิภาพของด้านอัดแก๊สดีกว่าด้านทั่วไป สมมติด้านทั่วไปใช้เผาได้ 1 ชั่วโมง ตัวนี้ใช้ได้ 3 ชั่วโมง แต่ราคาจะสูงกว่านิดหน่อย สิ่งที่ยอดทำเพื่อจะบอกว่า ยังมีพลังงานจากแหล่งอื่น ซึ่งไม่ใช่แก๊ส หรือไฟฟ้า"

ปีละสิ้นปี กล่าว "ด้านอัดแก๊สจากไม้ไผ่" ของอบต.ตงเป่าจึงมีเพียงแก้ปัญหาการเผาเศษไม้ทิ้ง แต่แก้ปัญหาการทางเดินหายใจ ชาวบ้านมีสุขภาพดีขึ้น ทั้งยังสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนอีกด้วย

ทั้งหมดเป็นส่วนหนึ่งของทางเลือกการจัดการพลังงานให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และยิ่งแสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมของผู้คนในพื้นที่มีส่วนสำคัญต่อวิธีการจัดการทรัพยากรอย่างแท้จริง

● กรุงเทพธุรกิจ

พลังงานถือเป็นเรื่องที่ถูกพูดถึงมากที่สุดเรื่องหนึ่งของงานเราตลอด 24 ชั่วโมง ไม่ว่าจะเป็นการให้แสงสว่างจากไฟฟ้า ชาร์จแบตเตอรี่ให้สมาร์ตโฟน เต็มหม้อต้มข้าวรถยนต์ ซึ่งคาบเกี่ยวกับสถานการณ์พลังงานในอันดับที่เคยมักการคาดการณ์กันว่า ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าพลังงานทางเลือกอย่าง "น้ำมัน" จะหมดไป การค้นคว้า และพัฒนาพลังงานทางเลือกจากธรรมชาติจึงกลายเป็นสิ่งที่เริ่มถูกพูดถึงมากขึ้น

"การบริโภคพลังงานของโลกเพิ่มขึ้นทุกปี โดยทุก 30 ปีเพิ่มเป็นเท่าตัว หากค้นพบพลังงานเพิ่มเติมได้ 10 เท่า แต่ยังมีโลกเหนือเต็ม เราจะมีใช้ได้อีก 100 ปี"

รศ.ดร.บุญยัง ปลั่งกลาง ศูนย์วิจัยระบบพลังงานทดแทน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี กล่าวไว้ในงานเสวนาเรื่อง "พลังงานชุมชนสร้างอนาคตพลังงานไทยอย่างยั่งยืน" ที่งาน "สานพลังชุมชนท้องถิ่นขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยที่ยั่งยืน" ครั้งที่ 2 ประจำปี 2561 ซึ่งจัดโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ โดยสนับสนุนจากกระทรวงสาธารณสุข (สำนัก 3) และเครือข่ายร่วมสร้างชุมชนท้องถิ่นให้อยู่ เมื่อเร็วๆ นี้

เขายกตัวอย่างการใช้พลังงานเมื่อปี 2559 ประเทศไทยใช้ไฟฟ้าสูงสุดวันที่ 11 พฤษภาคม 2559 คิดเป็น 3 หมื่นเมกะวัตต์ ขณะที่ผลิตได้ 4 หมื่นเมกะวัตต์ จะเห็นว่ามีส่วนต่างไม่มากนัก

จึงไม่น่าแปลกใจที่หน่วยงานภาครัฐมีโครงการที่จะก่อสร้างโรงไฟฟ้าแห่งใหม่ๆ ขึ้น ทว่า ภาคประชาสังคมไม่เห็นด้วย เพราะมีความเห็นว่าสามารถหาพลังงานทางเลือกอื่นๆ มาทดแทนได้บ้าง

พลังชุมชน พลังงานทางเลือก

สิ่งสำคัญคือการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้คนในโรงพยาบาล

■ ให้ใช้พลังงานให้คุ้มค่าขึ้น

ส่วน ซึ่งเกิดขึ้นแล้วในหลายพื้นที่ของประเทศไทย

อย่างการนำเอาแผงโซลาร์เซลล์มาใช้ที่โรงพยาบาลจะนะ จ.สงขลา **นพ.สุภัทร ฮาสุวรรณกิจ** ผู้อำนวยการโรงพยาบาลจะนะ เล่าว่าโรงพยาบาลเพิ่งติดตั้งแผงโซลาร์ 68 แผง (ผลิตไฟฟ้าได้ 20 กิโลวัตต์) มาแล้ว 3-4 เดือนแล้ว โดยมีค่าใช้จ่ายในการติดตั้งครั้งแรกประมาณ 8 แสนบาท

ภายหลังการติดตั้งในเดือนแรกนั้น สามารถลดค่าใช้จ่ายในการใช้ไฟฟ้าลง 3.5 หมื่นบาท เดือนต่อมาประหยัดได้ 5.4 หมื่นบาท ค่าใช้จ่ายที่ทยอยไปนั้นมีการทำร่วมกับบุคลากรอื่นๆ ควบคุมกันไปด้วย ไม่ว่าจะเป็น เปลี่ยนแอร์บดตัว เปลี่ยนมาใช้หลอดไฟประหยัดพลังงาน และลดการใช้เครื่องมือแพทย์ ไม่ให้ทำงานพร้อมกัน หลักการ คือ แผงโซลาร์บนหลังจากรับแสงแดดแล้วเข้าเครื่องแปลงไฟ (อินเวอร์เตอร์) ผสมไฟจากแผงโซลาร์กับไฟจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ซึ่งวันไหนแสงแดด ไฟจากการไฟฟ้าเข้าเครื่องอินเวอร์เตอร์มาก วันไหนแสงแดดมากผลิตพลังงานได้เยอะ ไฟจากการไฟฟ้าเข้ามาน้อย เพื่อป้องกันระบบกระแสไฟในโรงพยาบาลมีปัญหา เพราะจะเกี่ยวพันกับชีวิตของผู้คนไม่ว่าจะเป็นห้องฉุกเฉิน ห้องคลอดมีเจ้าหน้าที่ทำงาน 24 ชั่วโมง เพราะฉะนั้น ระบบจะต้องมั่นคง

คุณหมอบอกว่า โรงพยาบาลใช้ไฟฟ้าสูงสุดช่วงสี่โมงกับห้าโมง ตอนเที่ยงใช้ไฟน้อย เพราะเปิดแอร์ ทำให้เห็นว่าแสงวันใช้ไฟเยอะ โดยระบบนี้คาดว่า จะคืนทุนภายใน 6 ปี แต่สิ่งสำคัญยิ่งกว่าก็คือ การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้คนในโรงพยาบาลให้เห็นความสำคัญ และรู้จักใช้พลังงานให้คุ้มค่าขึ้น

"เจ้าหน้าที่เคยบอกรื้อก่อนหมอบอกเมื่อก่อนหมอบอกใช้ประหยัดไฟปิดแอร์ ก็ยาวไม่ ต้อง เขาประหยัดเองโดยอัตโนมัติ เพราะผลิตเอง จริจรู มั่นหน้าให้เห็นว่า แสง

แก๊ส ให้ใช้สรุปว่าทำเป็น "ด้านอัดแก๊ส"

ปีละสิ้นปี ปัญหาขึ้น วิศวกรโยธา

อบต.ตงเป่า อธิบายว่าในพื้นที่มีโรงงาน 10 แห่ง โดยช่วงที่แปรรูปสูงสุดโรงงานใช้ไม้ไผ่แห้งประมาณ 150 ตัน (ลำหนึ่งยาว 12 เมตร) โดยไม้ไผ่ที่นำมาแปรรูปมีส่วนที่ใช้ประโยชน์เพียง 12 เปอร์เซ็นต์ อีก 88 เปอร์เซ็นต์ที่เหลือคือเศษไม้และเศษไม้ที่เหลือทิ้ง เมื่อก่อนชาวบ้านเอาเศษไม้ที่ตนเองกลางคืน เกิดปัญหาหมอกควันสุดท้ายส่งผลกระทบต่อตัวเขาเอง สุดท้ายเข้าไปหาบ้านมีปัญหาระบบทางเดินหายใจตั้งแต่ปี 2554

ก่อนหน้านี้ทาง อบต.มีโครงการทำระบบไฟฟ้าชีวมวล โดยที่ประชาคม

